

Όνομα πρακτικής:

Tenders GURU

Χώρα:

**Ουγγαρία, Πολωνία,
Ρουμανία, Ισπανία**

Κατηγορία
πρακτικής:

- Συστήματα και εργαλεία

Επαφή:

- Ίδρυμα E-Panstwo
- www.epf.org.pl/en/
- www.tenders.guru/
- monika.kajaliadis@epf.org.pl

Κίνδυνοι απάτης που αντιμετωπίζονται

- Παράβλεψη ή χειραγώγηση των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων

Το έργο RECORD (REducing COrruption Risks with Data, Μειώνοντας τους Κινδύνους Διαφθοράς με Δεδομένα) στοχεύει στη μείωση του κινδύνου διαφθοράς αναλύοντας τις διαδικασίες δημοσίων συμβάσεων τόσο σε επίπεδο ΕΕ, όσο και σε εθνικό επίπεδο και αντιμετωπίζοντας την αναποτελεσματική δαπάνη δημοσίων πόρων. Το RECORD χρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση και συντονίζεται από πέντε ΜΚΟ που εδρεύουν σε τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες: την Ουγγαρία, την Πολωνία, τη Ρουμανία και την Ισπανία.

Οι εταίροι του έργου RECORD είχαν μία καθιερωμένη συνεργασία ήδη πριν από το έργο και έχουν βρεθεί να αντιμετωπίζουν παρόμοια ζητήματα που αφορούν στις δημόσιες συμβάσεις. Προς το παρόν δεν υπάρχει μία τυπική μορφή στην οποία θα πρέπει να δημοσιεύονται τα δεδομένα των συμβάσεων. Αυτό, σε συνδυασμό με την έλλειψη αυστηρών, εκτεταμένων κανόνων σχετικά με το τι πρέπει να δημοσιευτεί και πώς συμβαίνει αυτό επί του παρόντος, η μορφή και η προσβασιμότητα των δεδομένων δημοσίων συμβάσεων ποικίλλει σημαντικά ανά ολόκληρη την Ευρώπη, οδηγώντας σε διαφορετικές μορφές, πρότυπα και κενά στα σύνολα δεδομένων, ως εκ τούτου δημιουργώντας εμπόδια στην ανάλυση και την επαναχρησιμοποίηση των δεδομένων. Εκτός από αυτό, δίνεται μεγάλη έμφαση στις συμβάσεις που ξεπερνούν το όριο, με ανεπαρκή καθοδήγηση ως προς τον τρόπο μείωσης των κινδύνων διαφθοράς, όπου οι δαπάνες είναι χαμηλότερες, ιδίως σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

Οι εταίροι είχαν την ιδέα να δημιουργήσουν ένα έργο που θα αναλύει τα δεδομένα των δημοσίων συμβάσεων σε χώρες όπου το κανονιστικό, γεωγραφικό περιβάλλον και το περιβάλλον της απάτης είναι διαφορετικά.

Οι δραστηριότητες του έργου περιλαμβάνουν την αξιολόγηση των θεσμικών ικανοτήτων και των εθνικών κανονισμών προκειμένου να αναπτυχθεί μια εργαλειοθήκη που να μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τους υπεύθυνους χάραξης της πολιτικής, τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους δημοσιογράφους για την παρακολούθηση των συμβάσεων και τον εντοπισμό των κινδύνων διαφθοράς. Αυτό το εργαλείο παρακολούθησης θα είναι διαθέσιμο προς χρήση σε άλλα κράτη μέλη, παρέχοντας στα μέλη της ΕΕ ένα δωρεάν εργαλείο ανοιχτού κώδικα για την υποστήριξή τους στη λήψη νομικών και πρακτικών μέτρων, καθώς στην καταπολέμηση της διαφθοράς.

Το έργο θα αναπτύξει μια σειρά από συστάσεις για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής και τους νομοθέτες των τοπικών, εθνικών κυβερνήσεων καθώς και για την ΕΕ που αφορούν το νομικό πλαίσιο για τις δημόσιες συμβάσεις, την πραγματική ιδιοκτησία, την πρόσβαση σε πληροφορίες, την παρακολούθηση των πόρων της ΕΕ και την προστασία των καταγγελλόντων.

Περιγραφή της πρακτικής

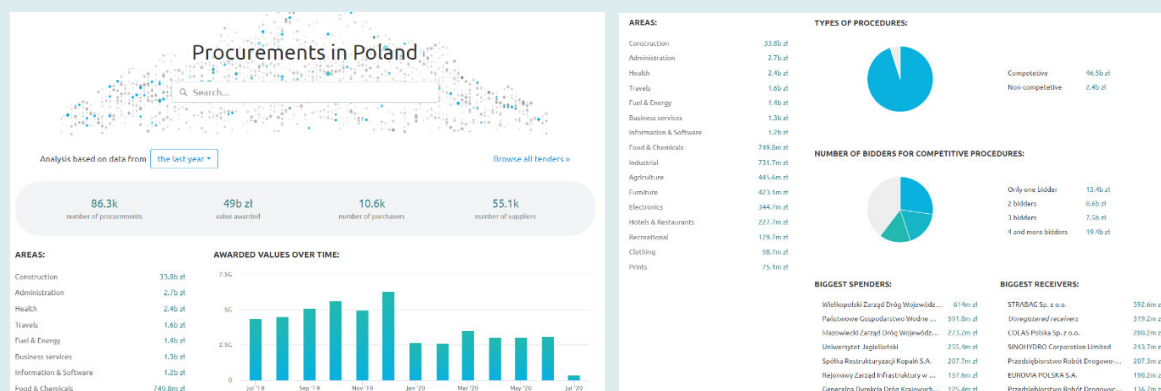
Ο κύριος στόχος του έργου RECORD είναι να παρέχει μια αξιόπιστη και λεπτομερή ανάλυση δεδομένων των βάσεων δεδομένων δημοσίων συμβάσεων για τον καθορισμό πιο ενημερωμένων πολιτικών. Ο κύριος τομέας

αγοράς του εργαλείου δεν είναι οι ίδιες οι δημόσιες αρχές, αλλά μάλλον ΜΚΟ, ερευνητές και ερευνητές δημοσιογράφοι. Ανώτερος στόχος του έργου είναι να ενημερώσει τις αλλαγές στις εθνικές νομοθεσίες και την Οδηγία της ΕΕ για πιο αποτελεσματικές και διαφανείς δημόσιες συμβάσεις.

Το έργο υλοποιείται από τέσσερις εταιρίες: Access Info Europe (Spain), Civio (Spain), ePaństwo Foundation (Πολωνία), Funky Citizens (Ρουμανία) και K-Monitor (Ουγγαρία).

Οι δραστηριότητες του έργου εστιάζουν:

- στην ανάλυση των κινδύνων διαφθοράς σε διαδικασίες συμβάσεων τοπικού επιπέδου στην Ουγγαρία, την Πολωνία, τη Ρουμανία και την Ισπανία,
- στην εκπαίδευση των δημοσιογράφων και της κοινωνίας των πολιτών πάνω στον τρόπο παρακολούθησης των δημοσίων συμβάσεων και στον τρόπο χρήσης δεδομένων για τον εντοπισμό προβλημάτων, καθώς και πάνω στον τρόπο συμμετοχής στις διαδικασίες προώσπισης για την αντιμετώπιση αυτών των προβλημάτων,
- στην ανάπτυξη ενός δωρεάν εργαλείου πληροφορικής ανοιχτού κώδικα που θα ανιχνεύει τις δομικές αδυναμίες και τα πρότυπα συμπεριφοράς που ενδέχεται να διευκολύνουν τη διαφθορά, επιτρέποντας στις τοπικές κυβερνήσεις, στην κοινωνία των πολιτών και στους δημοσιογράφους να παρακολουθούν αποτελεσματικά τις διαδικασίες των συμβάσεων,
- στην εις βάθος έρευνα των διεθνών πρότυπων πάνω στη διαφάνεια των δημοσίων συμβάσεων, προκειμένου να διατυπωθούν συγκεκριμένες συστάσεις για την ΕΕ και τους εθνικούς νομοθέτες ως προς τον τρόπο αύξησης της διαφάνειας και μείωσης των κινδύνων διαφθοράς,
- στην παραγωγή μιας σειράς εκπαιδευτικού υλικού μικροκλίμακας, που έχει σχεδιαστεί για να βοηθήσει τους δημόσιους υπαλλήλους, τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής, τους δημοσιογράφους και τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών να αποκτήσουν μια πιο εις βάθος κατανόηση του τρόπου εντοπισμού και καταπολέμησης της διαφθοράς στις δημόσιες συμβάσεις.

Πηγή: www.tenders.guru

Το εργαλείο ανάλυσης δεδομένων Tenders GURU (www.tenders.guru) που αναπτύχθηκε από το έργο επιτρέπει στον χρήστη να διερευνήσει επιπρόσθετα επίπεδα πληροφοριών και, σαν να «ξεφλουδίζει ένα κρεμμύδι», να διερευνήσει περιπτώσεις συμβάσεων και να τις συγκρίνει ανά χώρες.

Το εργαλείο ανάλυσης δεδομένων βρίσκεται ακόμη υπό ανάπτυξη και έχει προγραμματιστεί να καταστεί πλήρως λειτουργικό έως τον Μάρτιο του 2021.

Έχει προγραμματιστεί ο καθαρισμός και η οργάνωση των υπαρχόντων δεδομένων δημοσίων συμβάσεων σε μία δομή, επιτρέποντας έτσι στους χρήστες να περιηγηθούν σε διάφορες κατηγορίες δεικτών:

1. Η διάρκεια των δημοσίων συμβάσεων: επιλογές περιήγησης κατά τη διάρκεια των δημοσίων συμβάσεων, επιλογή σύντομων προθεσμιών, μετά από την ανακοίνωση των νικητών των σύντομότερων διαδικασιών κ.λπ.

2. Ο αριθμός προσφερόντων: φιλτράρισμα των διαδικασιών ανά αριθμό προσφερόντων, τομέα ή χρονικό διάστημα.
3. Η ανταγωνιστικότητα των προσφορών: φιλτράρισμα της διαδικασίας σε ανταγωνιστικές και μη ανταγωνιστικές διαδικασίες.
4. Όσοι δαπανούν τα περισσότερα στις δημόσιες συμβάσεις: προσδιορίστε τις αρχές που προμηθεύουν περισσότερο ή τους μεγαλύτερους αποδέκτες των προσφορών.

Το εργαλείο δεν παράγει από μόνο του προειδοποιητικά σημάδια, αλλά παρέχει καθαρά δεδομένα και αναλύσεις των διαδικασιών δημοσίων συμβάσεων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για τον προσδιορισμό των προειδοποιητικών σημάτων.

Τα δεδομένα που παρέχονται από τον ιστότοπο επιτρέπουν την εφαρμογή πολλαπλών δεικτών κινδύνου, όπως:

Η διαδικασία των δημοσίων συμβάσεων: ένας ασυνήθιστος διαχωρισμός της σύμβασης, μία ανάθεση κάτω από το όριο, προσαρμοσμένες προδιαγραφές, λίγες προσφορές, έλλειψη πλειοδοτών, πρόσκληση υποβολής προσφορών που δεν δημοσιεύεται στην επίσημη εφημερίδα, τύπος διαδικασίας, μία ακυρωμένη διαδικασία που στη συνέχεια επανεκκινείται, μία σύντομη ειδοποίηση.

Προσφέροντες: ένας ανταγωνιστής που ιδρύθηκε ακριβώς πριν από τη σύμβαση, του οποίου η εταιρεία έχει υψηλή αναλογία σε συμβάσεις εντός του τομέα της προς συμβάσεις σε αναθέτουσα αρχή, ομοιότητες στο είδος της επιχείρησης, ή στενές σχέσεις μεταξύ των προσφερόντων.

Αξιολόγηση προσφορών: διαφορετικά κριτήρια αξιολόγησης, μέλη της Επιτροπής Αξιολόγησης των Προσφορών που βρίσκονται υπό πίεση, διασταυρούμενοι έλεγχοι βάσει στοιχείων που ακολουθούν καταγγελίες, διαμάχες, δικαστικές αποφάσεις, ελλιπής τεκμηρίωση της εκχώρησης της προσφοράς, υπερβολικά υψηλές τιμές προσφοράς που αποθαρρύνουν πλειοδότες, αποκλεισμός όλων των προσφορών εκτός από μία.

Τάσεις στις συμβάσεις: αποκλίσεις στην παράδοση, πλειοδότες που κερδίζουν διαδοχικά, ανωμαλίες περιφερειακά των προσφορών, αύξηση της αξίας της σύμβασης.

Η περαιτέρω βελτίωση του εργαλείου μπορεί να περιλαμβάνει τη σύνδεσή του με το μητρώο της εταιρείας (ανάλογα με τη διαθεσιμότητα και την ποιότητα των δεδομένων, αυτήν τη στιγμή εφικτό μόνο για την Πολωνία).

Ιδιαίτερα χαρακτηριστικά

Το Ίδρυμα e-Panstwo κατονομάζει πολλά από τα μοναδικά χαρακτηριστικά του εργαλείου Tenders GURU:

1. Καθαρά δεδομένα. Σε σύγκριση με άλλες παρόμοιες πρωτοβουλίες, το Tenders GURU βασίζεται σε καθαρά δεδομένα, αναγνώσιμα από τη μηχανή. Τα καθαρά δεδομένα επιτρέπουν έγκυρα και αξιόπιστα φίλτρα και ανάλυση δεδομένων, καθώς και υψηλό επίπεδο πολυπλοκότητας δεδομένων.
2. Αριθμός φίλτρων. Το Tenders GURU παρέχει πολύ περισσότερες επιλογές φιλτραρίσματος από άλλες παρόμοιες πρωτοβουλίες λόγω των καθαρών και δομημένων δεδομένων.
3. Ανοιχτός κώδικας. Μόλις ολοκληρωθεί και δοκιμαστεί το εργαλείο, η ομάδα του έργου θα το παρέχει δωρεάν ως λύση ανοιχτού κώδικα. Αυτό μπορεί να επιτρέψει στις αρχές και τις ΜΚΟ από άλλες χώρες να χρησιμοποιούν τους αλγόριθμους και τους κωδικούς για τα δεδομένα των δημοσίων συμβάσεων.

Αποτελέσματα

1. Η πύλη Tenders GURU δεν συλλέγει στατιστικά στοιχεία για τους χρήστες της πύλης ή για τον τρόπο με τον οποίο τα δεδομένα βοήθησαν στον εντοπισμό των δόλιων περιπτώσεων

2. Τα δεδομένα που συλλέχθηκαν από την πύλη επέτρεψαν να εντοπιστούν συγκεκριμένες παρατυπίες που σχετίζονται με τις τάσεις στις δημόσιες συμβάσεις, συγκεκριμένους μεθόδους συμβάσεων ανά χώρα ή περιοχή. Ωστόσο, απαιτείται ο περαιτέρω διάλογος με τη δημόσια διοίκηση για την εξήγηση των παρατυπιών στα δεδομένα.
3. Η ομάδα του έργου παρατήρησε την εκδήλωση χαμηλού ενδιαφέροντος από τη δημόσια διοίκηση για τη χρήση του εργαλείου. Επιπλέον, υπάρχει απροθυμία από τις δημόσιες διοικήσεις σε ορισμένες χώρες να χρησιμοποιήσουν το εργαλείο και να δημοσιεύσουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις.

Βασικοί παράγοντες επιτυχίας

- Η ομάδα του έργου έχει σαφή κατανομή αρμοδιοτήτων και ρόλων. Η τρέχουσα ομάδα περιλαμβάνει τα ακόλουθα προφίλ ικανοτήτων:
 - Δικηγόρος με καλή γνώση των κανονισμών περί δημοσίων συμβάσεων και με καλές δεξιότητες ανάλυσης.
 - Δημοσιογράφοι που είναι σε θέση να εκπαιδεύσουν άλλους χρήστες πάνω στον τρόπο χρήσης των δεδομένων στην πύλη Tenders GURU, αλλά και να γράφουν τα ίδια τα ερευνητικά άρθρα, βάσει των δεδομένων που παρέχονται από την πύλη.
 - Προγραμματιστές πληροφορικής που εργάζονται με πηγαίο κώδικα και στην ανάπτυξη ιστοτόπων. Για το έργο Tenders GURU, η ομάδα πληροφορικής είναι εσωτερική και δεν έχει εξωτερικές αναθέσεις,
 - Ομάδα επικοινωνίας που εστιάζει στη διάδοση και την προώθηση των αποτελεσμάτων του έργου.
 - Γενική διοίκηση, ομάδες οικονομικής διαχείρισης.

Αντιμετώπιση προκλήσεων και διδάγματα

- Κατά τη διάρκεια της δοκιμής του εργαλείου για τον καθαρισμό των δεδομένων των δημοσίων συμβάσεων, η ομάδα του έργου έχει εντοπίσει αρκετά τεχνικά ζητήματα σε τέσσερις χώρες. Αυτά σχετίζονται με την έλλειψη συνοχής στους κωδικούς CPV, διάφορα χειροκίνητα λάθη κατά την εισαγωγή των αριθμητικών δεδομένων για αυτούς που δαπανούν και αυτούς που αποδέχονται τα κονδύλια.
- Με βάση τις διαφορετικές πραγματικότητες της συλλογής και της δομής των δεδομένων σε διαφορετικές χώρες, η ομάδα του έργου έπρεπε να αλλάξει την προσέγγιση της πάνω στη συλλογή και τον καθαρισμό των δεδομένων με βάση τη χώρα, ώστε να αντιληφθεί τις εθνικές ιδιαιτερότητες.
- Η ομάδα του έργου σημειώνει ότι τα δεδομένα από μόνα τους δεν επαρκούν για αποτελεσματικές δραστηριότητες καταπολέμησης της απάτης. Θα πρέπει αυτά να συνδυαστούν με την αποτελεσματική ανάπτυξη δεξιοτήτων. Για παράδειγμα, κατά τη διάρκεια της κρίσης COVID-19, η έλλειψη δημοσίων συμβάσεων για συμβάσεις έκτακτης ανάγκης μπορεί να θεωρηθεί δόλια, αλλά είναι σύμφωνη με μία συγκεκριμένη ρύθμιση που ενδέχεται να μην είναι γνωστή σε όλους τους χρήστες.
- Οι οργανισμοί που θα ήθελαν να εισαγάγουν παρόμοια εργαλεία για το Tenders GURU θα πρέπει να έχουν καλή γνώση των διαθέσιμων δεδομένων και τεχνολογιών. Ωστόσο, πρέπει να είμαστε ευέλικτοι και έτοιμοι να προσαρμόσουμε την προσέγγιση και τη μεθοδολογία κάποιου, καθώς τα ζητήματα και η απροσδόκητη πολυπλοκότητα των δεδομένων είναι κοινά.

Δυνατότητα μεταφοράς

Υπάρχουν δύο βασικοί όροι για την επιτυχή μεταφορά της πρακτικής Tenders GURU σε άλλες χώρες:

1. Καλή κατανόηση των εθνικών κανονισμών και νόμων. Το τοπικό και εθνικό πλαίσιο μπορεί να επηρεάσει σημαντικά τα δεδομένα για τις δημόσιες συμβάσεις, επομένως η καλή κατανόηση της νομοθετικής βάσης μπορεί να βοηθήσει στην καλύτερη κατανόηση, στον καθαρισμό και τη διάρθρωση των δεδομένων.
2. Λεπτομερής ανάλυση της διαθεσιμότητας δεδομένων, της ποσότητας και της ποιότητάς της. Αυτή η πτυχή είναι ζωτικής σημασίας για να κατανοήσουμε πόσο αξιόπιστα είναι τα δεδομένα, ποιοι δείκτες μπορούν να εφαρμοστούν και πώς μπορούν να χρησιμοποιηθούν τα αποτελέσματα της ανάλυσης.

Το εργαλείο προσφορών GURU είναι προς το παρόν διαθέσιμο προς χρήση στην Ουγγαρία, την Πολωνία, τη Ρουμανία και την Ισπανία. Η ομάδα του έργου έχει λάβει την αίτηση από την Ιταλία για τη συμπερίληψη στο έργο, ωστόσο, οι προκλήσεις με την αξιολόγηση της διαθέσιμης ποιότητας των δεδομένων δεν επιτρέπουν την προσθήκη της Ιταλίας στο έργο σε αυτό το στάδιο.

Μόλις οριστικοποιηθεί, η ελεύθερη και ανοιχτού κώδικα φύση της πύλης Tenders GURU θα επιτρέψει την εύκολη μεταφορά της πρακτικής σε άλλες χώρες, δεδομένου ότι λαμβάνονται υπόψη οι προϋποθέσεις για τους κανονισμούς και την ποιότητα των δεδομένων. Επί του παρόντος, το Ίδρυμα e-Panstwo συντονίζει μια πιθανή δυνατότητα μεταφοράς της πρακτικής σε άλλες χώρες.